

Brüsszel, 2022. december 12.
(OR. en)

15754/22

Intézményközi referenciaszámok:
2021/0425(COD)
2021/0424(COD)

ENER 668
ENV 1266
CLIMA 652
IND 541
RECH 650
COMPET 1008
ECOFIN 1293
CODEC 1950

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacainak közös szabályairól Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacairól (átdolgozás) – Jelentés az elért eredményekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyban említett javaslatokkal kapcsolatban elért eredményekről szóló jelentést, amelyet a TTE Tanács (Energia) 2022. december 19-i ülésére fogunk benyújtani annak érdekében, hogy felkérjük a Tanácsot annak tudomásulvételére.

Ezt a jelentést az elnökség készítette. A jelentés nem érinti az egyes delegációk számára különös jelentőséggel bíró kérdéseket, illetve a delegációk további észrevételeit. A jelentés ismerteti a Tanács előkészítő szerveiben eddig végzett munkát, és áttekintést ad a fenti javaslatok vizsgálatának jelenlegi állásáról.

MELLÉKLET

Az elnökség tájékoztatója a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacairól szóló irányelvre és rendeletre irányuló javaslatok vizsgálata során elért eredményekről

I. BEVEZETÉS

- 1) A Bizottság 2021. december 15-én – a gázpiacok dekarbonizációjára, a hidrogén alkalmazásának előmozdítására és a metánkibocsátás csökkentésére irányuló új uniós keretként – javaslatot nyújtott be a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacaira vonatkozó közös szabályokról szóló irányelvre, illetve a megújuló gázok, a földgáz és a hidrogén belső piacairól szóló rendeletre vonatkozóan.
- 2) A hidrogénről és a gázpiacok dekarbonizációjáról szóló csomag célja, hogy lehetővé tegye a földgázfogyasztás dekarbonizációját, és létrehozza a külön hidrogéninfrastruktúra és -piacok szabályozási keretét, valamint bevezesse az integrált hálózattervezést. Emellett szabályokat állapít meg a fogyasztók számára, és megerősíti az ellátás biztonságát is.
- 3) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. május 19-én, a Régiók Európai Bizottsága pedig 2022. október 12-én nyilvánított véleményyt a javaslatról.
- 4) Az Európai Parlamentben az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE) vezeti a két javaslatról folyó tárgyalásokat. A rendelet előadója Jerzy Buzek (EPP, Lengyelország), az irányelv pedig Jens Geier (S & D, Németország) európai parlamenti képviselők.

II. AZ AKTUÁLIS HELYZET

- 1) A cseh elnökség 2022 júliusában megbeszéléseket kezdett a javaslatokról az energetikai munkacsoportban. E megbeszélések első eredményei alapján az elnökség 2022. szeptember 9-én benyújtotta mind a rendelet, mind pedig az irányelv első módosított változatát. Az energetikai munkacsoportban további szakértői szintű megbeszélésekre került sor az első módosított változatról.

A javaslatokat a TTE Tanács (Energia) 2022. október 25-i luxembourgi ülésén is megvitatták, amelynek során elsősorban a kulcsfontosságú és érzékeny elemekre, különösen az alábbiakra összpontosítottak:

- I. a hidrogénpiacok fejlesztésére vonatkozó időkeret, különös tekintettel a hidrogénhálózat-üzemeltetők vertikális szétválasztására;
 - II. a külön hidrogénhálózatok határokon átnyúló díjai, továbbá a földgázrendszerben a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra vonatkozó díjkezdvezmények; valamint
 - III. a hidrogén betáplálása a földgázhálózatba.
- 2) A miniszterek politikai iránymutatást adtak az elnökségnek, és meghatározták a további munka irányát. Ezt követően az elnökség 2022. november 23-án javaslatot tett a rendelet és az irányelv második módosított változatára, amelyeket az energetikai munkacsoport, 2022. december 7-én pedig a Coreper is megvitattott. A tagállamok általánosságban támogatták azt, ahogyan a TTE Tanács irányadó vitáját figyelembe vették a javaslatok második módosított változatának kidolgozásnál, és felvetettek néhány olyan újabb aggályt, amelyeket a jogszabályokkal kapcsolatos további munka során figyelembe kell venni. A harmadik módosított változatot tartalmazó 15919/22 és a 15920/22 dokumentumot 2022. december 12-én küldték el a delegációknak. Az elnökség a harmadik módosított változatban figyelembe vette a legújabb megbeszélések eredményét, valamint több olyan technikai módosítást is bevezetett, amelyek tükrözik a tagállamok írásbeli észrevételeit, és tartalmazzák a Bizottság 2022. november 23-án kiadott helyesbítését (15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1, 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1). Valamennyi delegáció vizsgálati és/vagy parlamenti fenntartással él a szöveggel kapcsolatban, és még mindig elemzik mindkét javaslat rendelkezéseit.

III. A FŐBB KÉRDÉSEK

1) Az Energiaügyi Tanács 2022. október 25-i ülését követő intézkedésként tárgyalt főbb politikai elemek

a) A hidrogénhálózat-üzemeltetők vertikális szétválasztása

A hidrogénhálózat-üzemeltetők vertikális szétválasztására vonatkozó, az irányelv 62. cikkében foglalt eredeti bizottsági javaslatok a független átvitelirendszer-üzemeltetői (ITO) szétválasztási modell 2030 végéig történő alkalmazását tették lehetővé, a független rendszerüzemeltetői (ISO) és az ITO-modelleket pedig kizárólag azon hidrogénhálózatok esetében tették elérhetővé, amelyek a gázcsomag hatálybalépésekor vertikálisan integrált vállalkozások részei voltak. A harmadik módosított változat már nem tartalmaz lejáratí időt az ITO szétválasztási modellre vonatkozóan, és nem tartalmaz kifejezett lehetőséget arra, hogy a Bizottság 2031-ig felülvizsgálja az ITO szétválasztási modell megvalósíthatóságát, az ISO szétválasztási modellre vonatkozó időbeli korlátozást pedig megszüntették. A tulajdonjogi szétválasztási modellt megtartották alapértelmezett szétválasztási modellként. A hidrogénhálózat-üzemeltetők a meglévő hidrogénhálózatokra és a földrajzilag behatárolt hálózatokra vonatkozó eltérések nyújtotta előnyökkel is élhetnek (az irányelv 47. és 48. cikke), amelyek alkalmazását a harmadik módosított változat egyszerűsítette és megkönnyítette.

b) A hidrogénpiac kialakítása és az átmeneti időszak vége

A Bizottság javaslatai a hidrogénpiacok 2030-ig történő fokozatos kialakítását foglalták magukban, amelyet követően részletesebb szabályokat kell alkalmazni. A kialakulóban lévő hidrogénpiac fejleményeivel kapcsolatos bizonytalanságok figyelembevétele érdekében ezt az időpontot általánosságban [2035-re] halasztották. Ez azt jelenti, hogy egyéb rendelkezések mellett, a harmadik felek hidrogénhálózatokhoz való szabályozott hozzáféréseinek megvalósítása (az irányelv 31. cikke), valamint a hidrogénpiacnak a tagállamok közötti rendszer-összeköttetési pontokon felszámítandó hozzáférési díjak nélküli új kialakítása (a rendelet 6. cikke) csak az átmeneti szakasz végén, 2036. január 1-jétől lép hatályba.

c) A megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra vonatkozó díjkedvezmények a földgázrendszerben

A rendelet 16. cikke különbséget tett a földgázrendszerben a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra vonatkozó tarifakedvezmények között, mégpedig úgy, hogy a megújuló gázok [100%]-os díjkedvezményben részesülnek, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok pedig [75%]-os kedvezményben részesülnek. Kifejezetten bevezették azt a lehetőséget, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok dönthetnek úgy, hogy csökkentik vagy nem alkalmazzák a kedvezményeket az előállító létesítményekből és a tárolókból történő besajtolásra, tükrözve azon tagállamok aggályait, amelyek energiaszerkezetén belül magas vagy várhatóan magas lesz a megújuló/alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok részaránya, vagy amelyeknek aggályaik lehetnek a határokon átnyúló áramlásokra gyakorolt lehetséges hatással kapcsolatban. A harmadik országokba irányuló, illetve onnan kiinduló betáplálási, illetve kiadási pontokon alkalmazott díjkedvezményeket törölték a javaslatból.

d) A hidrogén bekeverése és a földgáz minősége

A földgázhálózatba kevert hidrogén azon maximális szintje, amelyet a gázátvitelrendszer-üzemeltetők a rendszer-összeköttetési pontokon – adott esetben a rendelet 19. cikkében meghatározott vitarendezési eljárást követően – kötelesek elfogadni, 5%-ról [2]%-ra változott. A csökkentés tükrözi, hogy több tagállam szkeptikus a bekeveréssel kapcsolatban, ugyanakkor továbbra is biztosítja a határokon átnyúló gázáramlások akadálytalanságát. A rendelet harmonizált megközelítést alkalmaz a gázminőség-kezelés és a vitarendezés tekintetében, amit számos tagállam üdvözölt.

e) Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok

Az irányelv új 8a. cikkel egészült ki azt követően, hogy az Energiaügyi Tanács októberi ülésén jelentős számú tagállam szorgalmazott egy ilyen rendelkezést annak tisztázása érdekében, hogy a tagállamoknak lehetőségük van-e alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogént és alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagokat használni a dekarbonizációs célkitűzések teljesítése érdekében. Ugyanennyien vannak azonban azok a tagállamok is, amelyek a megújuló gázokra kívánnak összpontosítani.

2) A harmadik módosított változatban a főbb változtatások a következők:

- A rendelet egy új (74a) preambulumbekezdéssel egészült ki annak lehetővé tétele érdekében, hogy az ellátásbiztonság garantálása érdekében a tagállamok dönthessenek úgy, hogy arányos intézkedéseket hoznak abból a célból, hogy ideiglenesen korlátozzák az egyetlen rendszerhasználó általi, harmadik országbeli betáplálási pontokon és az LNG-terminálokon való kapacitásra vonatkozó előzetes ajánlattételt.
- A biometánra vonatkozó közös előírásokról szóló rendelet 20b. cikkében további szöveg pontosítja e cikk hatályát.
- A rendelet 54. cikkét módosították, elkerülendő azt, hogy az elsőként cselekvők monopóliummal rendelkezzenek a hidrogénpiaci szabályok/hálózati kódok ENNOH-ban történő kidolgozására, és az e cikkel való összehangolás érdekében az (56) preambulumbekezésben is megfelelő módosításokat javasoltak.
- A rendelet 67. cikke ((4), (9) és (11) bekezdés) a helyesbítést (15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1, 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1) tükröző részletesebb kiegészítéssel bővült.
- Az irányelv (70) preambulumbekézése immár egyértelművé teszi, hogy az irányelv 63. cikkében foglalt horizontális szétválasztási rendelkezések nem jelentenek funkcionális szétválasztást, így a hálózatüzemeltetők közötti szinergiák – például közös szolgáltatások és irányítási struktúrák révén – teljes mértékben fenntarthatók.
- Az irányelvnek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénnek a dekarbonizációs célkitűzésekben betöltött szerepéről szóló 8a. cikkében ezeket a rendelkezéseket szögletes zárójelbe illesztették azért, hogy a kompromisszum érdekében további megbeszéléseket lehessen folytatni.
- Az irányelv 46. cikkének (2) bekezdése úgy módosult, hogy mérlegelési jogkört biztosít a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy a határokon átnyúló rendszerösszeköttetések kiépítésének feladatát kizárólag bizonyos hidrogénhálózat-üzemeltetőkre ruházzák.
- Az irányelv 62. cikke megszüntette az ISO szétválasztási modellnek a hidrogénhálózat-üzemeltetők számára való rendelkezésre állására vonatkozó időbeli korlátot.
- Az irányelv 80. cikke változott azon körülmények módosítása érdekében, amelyek mellett azok a tagállamok, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen másik tagállam összekapcsolt rendszeréhez sem, eltérhetnek az irányelv egyes rendelkezéseitől.

3) Bár jelentős előrelépés történt, van még tennivaló. Ez – a cseh elnökség alatt folytatott megbeszélések alapján – többek között a következő pontokat foglalja magában:

- Az átdolgozott rendelet 67. cikkében foglalt ellátásbiztonsági rendelkezések összehangolása a párhuzamos munkafolyamatokban elfogadott új rendelkezésekkel, többek között a tárolásról szóló rendelettel ((EU) 2022/1032 rendelet), a szolidaritásról szóló rendeletre irányuló javaslattal (COM(2022) 549 final) és a vészhelyzeti beavatkozásról szóló rendelettel (COM/2022/473 final). Mérlegelni kell majd, hogy az újonnan elfogadott jogokat és kötelezettségeket hosszú távon milyen mértékben és hogyan kell beépíteni a földgázellátás biztonságáról szóló rendeletbe.
- Annak biztosítása, hogy a földgázhálózatokhoz való hozzáférésre és az azokhoz való csatlakozásra vonatkozó szabályok lehetővé tegyék a földgáz fokozatos kivezetését a fogyasztói jogok megfelelő védelme mellett.
- Az irányelv helyi energiaközösségekről szóló 14. cikkének pontosítása, szerepe és kapcsolata az (EU) 2019/944 irányelv alapján létrehozott helyi energiaközösségekkel, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv alapján létrehozott megújulóenergia-közösségekkel.
- A harmadik országbeli betáplálási pontokon és az LNG-terminálokon a kapacitásra vonatkozó előzetes ajánlattétel ideiglenes korlátozására irányuló arányos intézkedések lehetőségének további kidolgozása.
- Átfogó vita folytatása az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénnek az irányelv 8a. cikke szerinti dekarbonizációs célkitűzésekben betöltött szerepével kapcsolatos megoldás megtalálása érdekében.

IV. ÖSSZEGZÉS

1. Felkérjük a Tanácsot az elért eredményekről szóló elnökségi jelentés tudomásulvételére.